

מולי שפירא:

„ערבי ההצדעה הם הדובדבן ברדיו יוזם!“

זה שגלי צה"ל תיעדו את הערבים שהוקדשו בשעתו למשה וילנסקי ולסאשה ארגוב — זה לא סוד. ליתר דיוק: זה זכה לחגיגה תיקשורתית רבתה. לאחר כל הרעש, הקוקטיילים וכתבות יחסי-הציבור, פניתי למולי שפירא, עורך-דין במיל' ומי שעומד בראש מחלקת התרבות, האמנות והבידור של התחנה הצבאית, ושאלתי אותו, אם הרעש הוכיח את עצמו, או, במילים אחרות: איך נמכרים התקליטים הכוללים את שירי ארץ-ישראל היפה, בלי מרכאות כפולות?

יודע לי שחברת סי-ביי-אס הוציאה בתחילה לשוק אלף תקליטים חדשים, והם נחטפו כמו לחמניות טריות. חבר ניסה להשיג את התקליטים בחנויות ונאמר לו, בחמש חנויות-תקליטים גדולות, כי אין להשיגם. התקליטים אלו!

זה לא מפתיע אותי כלל וכלל. הרי מיטב אמני ישראל משתתפים בהפקה, אני יודע שזה הפך לקלישאה. על כל קישקוש כותבים במדורים „בהשתתפותם של מיטב אמני ישראל...“ שאני כבר לא יודע מיהם המיטב. אבל הפעם באמת השתתפו אמנים מהשורה הראשונה.

● **ובשל חוסר-תקציב הם השתתפו בהתנדבות.** כן, כערכים הראשונים שהיפנו — ערכי-הצדעה — היה קושי גדול מאוד לשכנע אמן מהשורה הראשונה לעמוד מאחורי-הקלעים ולהכות לשלוש הדקות של הופעתו. יש לזכור גם, שבתחלה זה לא היה אופנתי או יוקרתי. משה וילנסקי, למשל, לא הושמע במשך תקופה ארוכה ברדיו.

עם הצלחת הערבים הראשונים, הם הפכו ליוקרתיים, וכל העניין הפך וסאשה ארגוב והיה קל יותר להשיג את הזמרים. עם זאת, אני מלא הערכה כלפיהם.

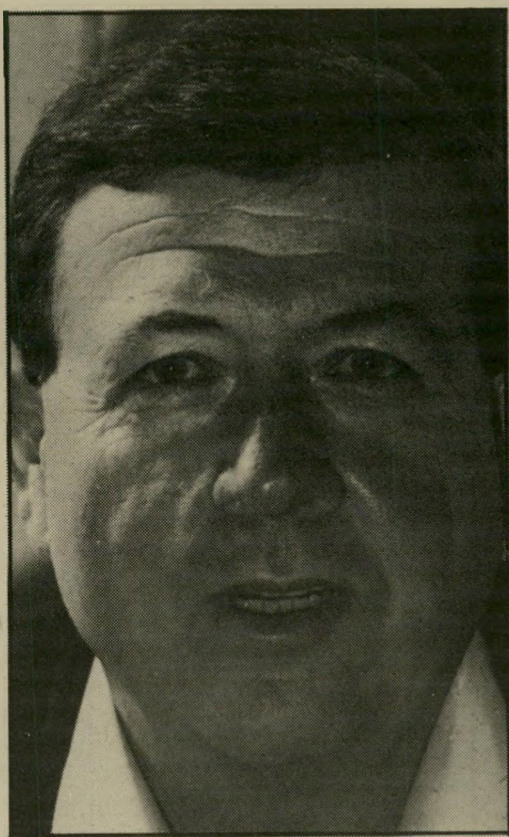
● **איך נולד הרעיון להוציא תקליטים של שני הערבים שהפקתם בזמנו?**

הערבים הפכו, בזמנו, לאירועים תיקשורתיים. וילנסקי קיבל מייד לאחר מכן — לפני שלוש וחצי שנים — את פרס-ישראל, ואולי הערב שלנו תרם איוו תרומה צנועה לכך. מלבד זאת עורנו לכך שהוא וסאשה ארגוב — שערכו לכבודו הופק לפני שנה — יחזרו לתודעה.

היגעת לי למסקנה שאסור שחומר קלאסי כזה, בביצועם של אמנים מהשורה הראשונה, ישכב סתם כך במחסן ויזכה להשמעה אקראית. על אירוע כמו שני הערבים האלה עוברים במשך חודשים — אז הכל למען השמעתה של תוכנית חריפצמית, אפילו אם היא בת שלוש שעות? התקליטים נותנים לשרים חיים חרשים.

● **הפקת מופעים או תקליטים לא נראית לך כהתפתחות מעבר לתחומי הרדיו?**

חלק מ־40 שעות-השידור השבועיות של המחלקה שלי הן באמת רדיו-פורום. אבל הערבים האלה — ערכי-משוררים וערכי-הצדעה — הם הדובדבן. כך יצרנו מסורת ותרמנו משהו לתרבות הישראלית המתהווה. רדיו יוזם — זו הסיסמה שלי.

יחזקאל שופס:

„כבן לניצול-השואה, אני אומר: צריך משפטי-ראווה!“

איוואן דמיאניוק כבר בארץ. מאחורי סורג ובריח סופר-מודרניים בכלא איילון. לפני שיחל הרעש הגדול, עם פתיחת מישפטו, שוחחתי עם יחזקאל שופס, יושב-ראש האירגון העולמי של בניהם של ניצולי-השואה. שופס, המשמש גם כעוזרה של סגנית שר-הבריאות, שושנה ארבלי-אלמוזלינו, לא מבין כלל וכלל את הלבטים אם צריך לטרוח ולקיים מישפטי-ראווה למושע הנאצי. התשובה, לגבי דיודו, ברורה לחלוטין: כן, צריך, ועוד איך!

● **ראית ביום השישי, בטלוויזיה, אשה מקיבוץ לוחמי-הגיטאות, קיבוץ של ניצולי-השואה, שטענה כי תחת לבוז את זמננו על מישפטו של דמיאניוק, כדאי שנדאג לשפר את ערכינו?**

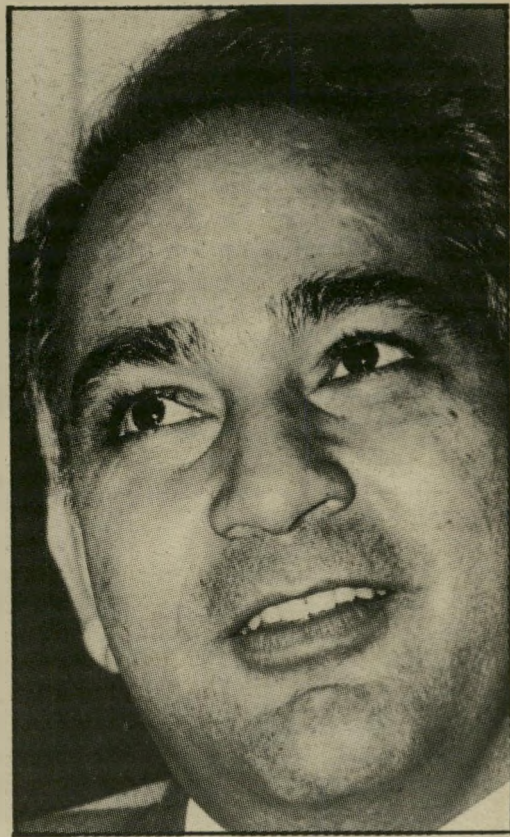
אני מתכוון להתקשר בקרוב עם קיבוץ לוחמי-הגיטאות ולבקש לרבר עם האשה הזאת. האונתי לרבריה, ואני סבור שהיא לא רק שוגה, אלא בורחת מהבעיה. נכון, אומרים שהוא היה פושע קטן יחסית, אבל מה שהאשה אמרה, שעדיף ללמוד מלקחי העבר ולתקן את ההווה, יתפוס לגבי עוד שניים-שלושה דורות. אבל כיום? חיים בינינו עדיין ניצולי-השואה.

זה לא שאני נגד קשר עם הגרמנים. הנה, רק אתמול אירחתי בכנסת את ראש-עיריית מינסטר, אבל אני לוקח גם את האורחים שלי מגרמניה לקיבוץ לוחמי-הגיטאות ולתיכורות אחרות. אסור להניח לאיש לשכוח. הנושא הזה היה טאבו יותר מדי שנים.

● **ספר לי על האירגון שאתה עומד בראשו.** זהו אירגון וולונטארי. הרור של ניצולי-השואה הולך ופוחת, מסיבות ביולוגיות. לכן עלינו — בניהם — מוטל להוכיח לכל מה אירע. קיימת עכשיו נטיה עולם לומר שאולי לא היתה שואה, או שהיא לא היתה נוראה כפי שמתארים אותה. לכן התארגנו והחלטנו, כמה צעירים, שלא ניתן לשואה להישכח, חסיושלום.

● **כיצד אתם פועלים?** אנחנו עדיין בשלבי התארגנות. יש לנו קשר עם כנים של ניצולי-השואה בקנדה ובארצות-הברית. הכוונה ליצור מיפעל משותף לעם היהודי בכל קצוות-התבל.

אני אופטימי, כי בצד הנטיה לנסות ולהרחיק את השואה קיימת גם התעוררות והתעניינות בנושא. אנו נמצאים בקשר עם היסטוריונים ופסיכולוגים המתעסקים בשואה. אני, אישית, עובר בין הקהילות השונות, בימי האוכרה לחללי-השואה, ופוגש שם גם צעירים. בני הורר השני לניצולי-השואה. היענות להתארגן ולפעול בנושא ראויה לציון, ולכן צריך לקיים מישפטי-ראווה, כמו זה הקרוב, ואפילו לשררו בטלוויזיה הלימודית. אנו מתכוונים לדרוש זאת משרה-החינוך והתרבות.

מוחמד בסיוני:

„אני כמו חייל — ממלא את תפקידי!“

ההפתעה של המהומות בקאהיר הביאה אותי לשוחח עם הנציג המצרי הבכיר בישראל, מוחמד בסיוני.

בסיוני, חיכני ולבבי כתמיד, לא נשמע מוטרד מההתפתחויות.

● **ראשית, מה ההרגשה להיות מחוץ לארצך בזמנים כאלה?**

זהו מחיר הדמוקרטיה. נכון שזה לא נעים כל-כך, בפרט מפני שאני מחוץ למולדת. אבל יש לי ביטחון מלא בהנהגה שלי.

● **עם כל הביטחון הזה, כבר התחלפה פעם ההנהגה, מאז שהגעת לישראל.**

כן, הגעתי בזמן נשיאותו של אנואר אל-סאדאת המנוח, ומאז באמת התחלפה ההנהגה. אני כמו חייל בצבא — ממלא את תפקידי, וזהו זה. לאן שמציבים אותי ומתי — אני שם. לכן איני חושש כעת לעתיד.

● **הופעת מההתפתחויות האחרונות בארצך?**

כן, כן. מאוד הופתעתי. לא חזיתי אירועים כאלה, משום שזה לא היה ניתן לחיזוי. לא היה משהו באוויר לפני כן, או מצב מסוים שהוליד את זה, זה פשוט קרה כפיתאומיות, משמועות שהופצו במקרים שונים בצבא. יש חוגים המנסים לטעון שזוהי התקוממות נגד תהליך-השלום עם ישראל, אבל זה לא נכון.

● **ומהן התחזיות שלך, מה יהיה?**

אני אופטימי, ויש לי בסיס להיות אופטימי. האונת לנאומו של הנשיא מובארכי — נאום הנשיא הוא לנו כמו חוקי — הנאום היה ברור לגמרי. הוא הסביר הכל, התייחס לכל הנושאים, וניתן להבין שיהיה בסדר. גם נאומיהם של ראשי-הממשלה והשר לענייני-מדינה היו באותה הרוח. אנחנו, בשגרירות, בקשר מתמיד עם הממשלה במצריים, ועל סמך זה אני יכול לומר לך, שאני מאוד אופטימי ושהכל יהיה בסדר.